

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

**СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Навчально-науковий медичний інститут  
Кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

**ХІРУРГІЯ**

<b>Рівень вищої освіти</b>	Другий рівень
<b>Спеціальність: освітня програма</b>	228 Педіатрія: Педіатрія

Затверджено рішенням Ради з якості ННМІ

Голова Ради з якості ННМІ  
Петрашенко Вікторія Олександрівна

## ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Дужий Ігор Дмитрович  
Ситнік Олександр Леонідович

Розглянуто і схвалено на засіданні робочої проєктної групи (РПГ) освітньої програми Педіатрія	Керівник РПГ (гарант програми) Петрашенко Вікторія Олександрівна
Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії	Завідувач кафедри Дужий Ігор Дмитрович

# СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

## 1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

<b>Повна назва навчальної дисципліни</b>	Хірургія
<b>Повна офіційна назва закладу вищої освіти</b>	Сумський державний університет
<b>Повна назва структурного підрозділу</b>	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії
<b>Розробник(и)</b>	Ситнік Олександр Леонідович, Дужий Ігор Дмитрович
<b>Рівень вищої освіти</b>	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
<b>Тривалість вивчення навчальної дисципліни</b>	один семестр
<b>Обсяг навчальної дисципліни</b>	Обсяг становить 3 кред. ЄКТС, 90 год. Для денної форми навчання 60 год. становить контактна робота з викладачем (6 год. лекцій, 54 год. практичних занять), 30 год. становить самостійна робота.
<b>Мова викладання</b>	Українська

## 2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

<b>Статус дисципліни</b>	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Педіатрія"
<b>Передумови для вивчення дисципліни</b>	"Крок-1", - Необхідні знання з: латинської мови та медичної термінології, - медичної біології, - медичної інформатики, - анатомії людини з особливостями дитячого віку, - фізіології з особливостями дитячого віку, - гістології, цитології та ембріології, - біологічної та біоорганічної хімії, - мікробіології, вірусології та імунології, - патоморфології, - патофізіології, - фармакології, - гігієни та екології, - пропедевтики педіатрії, - сестринської практики, - радіології, - загальної хірургії
<b>Додаткові умови</b>	Додаткові умови відсутні
<b>Обмеження</b>	Обмеження відсутні

## 3. Мета навчальної дисципліни

Засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, типових клінічних проявів, сучасних методів діагностики, консервативного та оперативного лікування, реабілітації хворих на гостру хірургічну патологію органів черевної порожнини,

заочеревинного простору та прямої кишки, які відповідають підготовці лікаря загальної практики

#### 4. Зміст навчальної дисципліни

<b>Модуль 1. Невідкладні хірургічні захворювання органів черевної порожнини</b>
<p>Тема 1 Контроль залишкового рівня знань із I – III курсів. Принципи розпізнавання захворювань та формування попереднього діагнозу.</p> <p>Методика курації хірургічних хворих, особливості суб'єктивного та об'єктивного обстеження. Принципи формування попереднього та клінічного діагнозу. Додаткові методи обстеження хворих, їх доцільність і необхідність, інтерпретація отриманих результатів. Визначення лікувальної тактики, принципи призначення етіотропного, патогенетичного і симптоматичного лікування.</p>
<p>Тема 2 Синдром грижового випинання. Неускладнені грижі передньої стінки.</p> <p>Анатомо-фізіологічні особливості черевної стінки. Грижі живота. Складові грижі. Класифікація гриж черевної стінки, їх хірургічна анатомія, етіологія, патогенез, клініка. Діагностика і диференційна діагностика, лікування хворих на грижі різних локалізацій. Способи і техніка операцій. Профілактика. Дії лікаря загальної практики при наявності у хворого грижі.</p>
<p>Тема 3 Синдром грижового випинання. Ускладнення гриж передньої стінки.</p> <p>Ускладнення гриж (копростаз, невправність, защемлення, запалення): визначення, причини, механізм розвитку. Клініка, діагностика та диференціальна діагностика. Особливості оперативних втручань. Тактика лікаря при самостійному вправленні защемленої грижі.</p>
<p>Тема 4 Гострий запальний абдомінальний синдром.</p> <p>Гострий апендицит. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви. Особливості перебігу гострого апендициту в дітей, вагітних та осіб похилого віку.</p>
<p>Тема 5 Гострий запальний абдомінальний синдром.</p> <p>Гострий апендицит: діагностика, диференційна діагностика. Лікування апендициту: тактика, види і техніка апендектомії. Особливості ведення післяопераційного періоду.</p>
<p>Тема 6 Гострий запальний абдомінальний синдром.</p> <p>Ускладнення гострого апендициту та апендектомії: апендикулярний інфільтрат, апендикулярний абсцес, пілефлебіт. Етіологія, патогенез, патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Лікувальна тактика.</p>
<p>Тема 7 Гострий запальний абдомінальний синдром.</p> <p>Анатомо-фізіологічні особливості позапечінкових жовчних шляхів. Етіологія, патогенез та класифікація гострого холециститу. Клініка, особливість клінічного перебігу в осіб похилого віку та із супутньою патологією.</p>
<p>Тема 8 Гострий запальний абдомінальний синдром.</p> <p>Гострий холецистит: діагностика, диференційна діагностика, лікувальна тактика. Консервативне та хірургічне лікування, види операцій, їх техніка. Роль мініінвазивних методів діагностики та лікування.</p>

<p>Тема 9 Гострий запальний абдомінальний синдром.</p> <p>Ускладнення гострого холециститу та холецистектомії. Інтраопераційні пошкодження позапечінокових жовчних шляхів, судин, органів черевної порожнини. Клінічна симптоматика, діагностика та хірургічна тактика. Лікування.</p>
<p>Тема 10 Гострий запальний абдомінальний синдром.</p> <p>Анатомо-фізіологічні особливості підшлункової залози. Гострий панкреатит. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка.</p>
<p>Тема 11 Гострий запальний абдомінальний синдром.</p> <p>Діагностика гострого панкреатиту: лабораторні та інструментальні методи. Диференційна діагностика гострого панкреатиту. Лікування. Техніка оперативних втручань, роль мініінвазивних методів.</p>
<p>Тема 12 Гострий запальний абдомінальний синдром.</p> <p>Ускладнення гострого панкреатиту (панкреонекроз, абсцес залози, перитоніт). Клініка, діагностика, хірургічна тактика і лікування. Техніка оперативних втручань, роль мініінвазивних методів.</p>
<p>Тема 13 Шлунково-кишкові кровотечі.</p> <p>Шлунково-кишкова кровотеча, як ускладнення захворювань шлунку і 12-п кишки. Причини, патогенез, класифікація, клініка. Лабораторні та інструментальні методи діагностики, ендоскопічна класифікація. Диференційна діагностика ШКК.</p>
<p>Тема 14 Шлунково-кишкові кровотечі</p> <p>Лікувальна тактика при ШКК як ускладнення захворювань шлунку і 12-п кишки: допомога на догоспітальному етапі, лікування у стаціонарі, показання до вибору консервативного лікування, ендоскопічних методів гемостазу, оперативного втручання. Методи хірургічного лікування, їх техніка.</p>
<p>Тема 15 Шлунково-кишкові кровотечі.</p> <p>Гостра та хронічна кровотеча з нижнього відділу ШКТ. Причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика. Диференційна діагностика кровотечі з верхнього і нижнього відділу ШКТ. Лікувальна тактика, допомога на догоспітальному етапі, лікування.</p>
<p>Тема 16 Непрохідність кишок.</p> <p>Гостра механічна непрохідність кишок. Етіологія та патогенез. Класифікація. Клінічна картина відповідно до стадії. Поняття про спайкову хворобу очеревини, гостра спайкова непрохідність кишок: особливості патогенезу та клініки. Ранні клінічні ознаки странгуляційної непрохідності кишок.</p>
<p>Тема 17 Непрохідність кишок.</p> <p>Сучасна лікувальна-діагностична тактика при ГНК. Особливості обстеження хворого, методи. Диференційна діагностика. Лікування хворих на ГНК: передопераційна підготовка, принципи оперативних втручань, інтубація тонкої та товстої кишки: види, техніка. Особливості ведення післяопераційного періоду.</p>

Тема 18 Непрохідність кишок.

Гостра динамічна непрохідність кишок. Хвороба Гіршпрунга-Фаволлі, токсичні отруєння, запальні захворювання у черевній порожнині, як причина ГНК, патогенез. Класифікація. Клінічна картина відповідно до причини та стадії. Діагностика, диференційна діагностика. Лікувальна тактика при динамічній ГНК, принципи оперативних втручань, обґрунтування різних видів декомпресії кишечника. Особливості консервативної терапії.

Тема 19 Перфорація порожнистого органу, перитоніт.

Анатомо-фізіологічні особливості очеревини. Гострий перитоніт. Етіологія, патогенез, класифікація. Клініка місцевого та розпоширеного гострого перитоніту. Діагностика, диференційна діагностика.

Тема 20 Перфорація порожнистого органу, перитоніт.

Лікувальна тактика при гострому місцевому і розпоширеному перитоніті. Особливості передопераційної підготовки: корекція водно-електролітних порушень і білкового обміну, дезінтоксикація. Нутритивна терапія: парентеральна та рання ентеральна. Хірургічне лікування, метод програмованої релапаротомії, санації та лапаростомії. Показання та способи інтубації тонкої кишки.

Тема 21 Перфорація порожнистого органу, перитоніт.

Перфоративна гастродуоденальна виразка. Етіологія, патогенез, класифікація. Клініка типової та атипичної перфоративної гастродуоденальної виразки. Діагностика та диференційна діагностика.

Тема 22 Перфорація порожнистого органу, перитоніт.

Лікувальна тактика при перфоративній гастродуоденальній виразці. Підготовка хворого до операції. Способи й техніка виконання оперативних втручань. Консервативна терапія у післяопераційному періоді.

**Модуль 2. Невідкладні хірургічні захворювання ободової та прямої кишки та прианальної ділянки**

Тема 23 Синдром гострого болю в прямій кишці та перианальній ділянці.

Гострий геморой та гостра анальна тріщина: причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, можливі ускладнення, профілактика. Дії лікаря загальної практики при наявності у пацієнта гострого геморою та анальної тріщини. Запалення епітеліальних куприкових ходів і кіста куприка: причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, можливі ускладнення.

Тема 24 Синдром гострого болю в прямій кишці та перианальній ділянці.

Синдром гострого болю в перианальній ділянці. Гострий парапроктит: причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування, можливі ускладнення.

<p>Тема 25 Синдром випадання прямої кишки.</p> <p>Випадання прямої кишки: причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікувальна тактика. Види операцій, техніка. Дії лікаря загальної практики при наявності у пацієнта випадання прямої кишки. Хронічний геморою: причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікувальна тактика, профілактика. Види операцій, техніка. Ускладнення хронічного геморою, їх рання діагностика і лікування. Профілактика геморою.</p>
<p>Тема 26 Діарейно-запальний синдром товстої кишки</p> <p>Діарейно-запальний синдром товстої кишки. Неспецифічний виразковий коліт: причини, патогенез, патоморфологія, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, консервативне та оперативне лікування. Нові технології хірургічного лікування хвороб товстої кишки. Ускладнення НВК, їх профілактика і лікування.</p>
<p>Тема 27 Діарейно-запальний синдром товстої кишки.</p> <p>Дивертикули та дивертикульоз товстої кишки. Причини, патогенез, патоморфологія, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, консервативне та оперативне лікування. Нові технології хірургічного лікування хвороб товстої кишки. Ускладнення дивертикулів товстої кишки, їх профілактика і лікування.</p>
<p>Тема 28 Діарейно-запальний синдром товстої кишки.</p> <p>Хвороба Крона: визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клініка, лабораторні та інструментальні методи обстеження хворих, диференційна діагностика, лікувальна тактика.</p>
<p>Тема 29 Діарейно-запальний синдром товстої кишки.</p> <p>Рак, поліпи та поліпоз товстої кишки. Причини, клінічні прояви, лабораторні та інструментальні методи обстеження хворих, диференційна діагностика, лікувальна тактика. Ускладнення, їх профілактика та лікування. Дії лікаря при підозрі чи наявності у пацієнта новоутворень у товстій кишці.</p>
<p>Тема 30 Курація хворих.</p> <p>Робота з хворими, збирання скарг, анамнезу хвороби і життя, удосконалення методів фізикального обстеження (робота в ендоскопічному та рентгенологічному кабінетах та у кабінеті ультразвукової діагностики). Практичні навички роботи в перев'язувальній (догляд за раною, дренажами, зміна пов'язок, видалення дренажів, зняття швів, розведення рани, хірургічна обробка гнійного вогнища). Робота в операційній (спостереження за ходом операції, асистенція на операціях). Написання академічної історії хвороби. Захист історії хвороби.</p>

## 5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Здобути навички опитування та об'єктивного обстеження пацієнтів на гостру хірургічну патологію органів черевної порожнини, заочеревинного простору та прямої кишки
-----	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

PH2	Збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані при гострій хірургічній патології органів черевної порожнини, заочеревинного простору та прямої кишки
PH3	Обґрунтовувати та застосувати різноманітні методи лабораторних та інструментальних досліджень для розуміння проявів хвороби, в тому числі в дитячому віці. Вміти інтерпретувати результати обстеження при гострій хірургічній патології органів черевної порожнини, заочеревинного простору та прямої кишки
PH4	Формулювати клінічний діагноз при гострій хірургічній патології органів черевної порожнини, заочеревинного простору та прямої кишки на підставі оцінювання результатів лабораторних та інструментальних методів досліджень.
PH5	Визначати головний клінічний синдром та обґрунтовувати ступінь тяжкості захворювання при гострій хірургічній патології органів черевної порожнини, заочеревинного простору та прямої кишки
PH6	Визначати принципи та характер лікування при гострій хірургічній патології органів черевної порожнини, заочеревинного простору та прямої кишки
PH7	Вміти визначати необхідного режиму навчання, праці та відпочинку при лікуванні гострої хірургічної патології органів черевної порожнини, заочеревинного простору та прямої кишки
PH8	Визначати характер харчування при лікуванні захворювань гострої хірургічної патології органів черевної порожнини, заочеревинного простору та прямої кишки
PH9	Вміти визначати тактику надання екстреної медичної допомоги при лікуванні гострої хірургічної патології органів черевної порожнини, заочеревинного простору та прямої кишки
PH10	Визначати обсяг та характер надання екстреної медичної допомоги при лікуванні гострої хірургічної патології органів черевної порожнини, заочеревинного простору та прямої кишки
PH11	Вміти проводити лікувально-евакуаційні заходи при гострій хірургічній патології
PH12	Вміти виконувати медичні маніпуляції в хірургічній практиці при захворюваннях органів черевної порожнини, заочеревинного простору та прямої кишки
PH13	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги при захворюваннях органів черевної порожнини, заочеревинного простору та прямої кишки
PH14	Вміти проводити санітарно-гігієнічні та профілактичні заходи розвитку хвороб органів черевної порожнини, заочеревинного простору та прямої кишки
PH15	Вміти працювати з професійною літературою хірургічного спрямування, аналізувати та використовувати отриману інформацію



PH16	Оцінювати вплив навколишнього середовища на розвиток патології органів черевної порожнини
PH17	Вміти організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки на підставі аналізу діяльності лікаря в лікувально – профілактичному закладі хірургічного профілю

## 6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.  
Для спеціальності 228 Педіатрія:

ПР1	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати найбільш вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
ПР2	Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4).
ПР3	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 4, пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
ПР4	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики), дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2)
ПР5	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, закладі охорони здоров'я, його підрозділі) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
ПР6	Визначити характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоналізовані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

ПР7	Визначати необхідний режим праці та відпочинку при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
ПР8	Визначати необхідну дієту при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
ПР11	Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, за будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі головного клінічного синдрому (тяжкості стану) діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.
ПР12	Надавати екстрену медичну допомогу, за будь-яких обставин, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення, на підставі головного клінічного синдрому (тяжкості стану) діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з визначеною тактикою, використовуючи стандартні схеми.
ПР13	Організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення та військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення.
ПР14	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПР15	Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги в умовах обмеженого часу, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 3).
ПР16	Планувати та втілювати систему санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.
ПР18	Відшуковувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
ПР19	Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення.
ПР21	Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності

## 7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
СН2	Здатність вчитися, оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичних ситуаціях
СН3	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності
СН4	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
СН5	Здатність приймати обґрунтовані рішення
СН6	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології
СН7	Здатність працювати в команді

## 8. Види навчальних занять

### **Тема 1. Контроль залишкового рівня знань із I – III курсів. Принципи розпізнавання захворювань та формування попереднього діагнозу.**

Пр1 "Контроль залишкового рівня знань із I – III курсів. Принципи формування попереднього та клінічного діагнозу" (денна)

Контроль залишкового рівня знань із I – III курсів. Принципи розпізнавання захворювань та формування попереднього діагнозу. Методика курації хірургічних хворих, особливості суб'єктивного та об'єктивного обстеження. Принципи формування попереднього та клінічного діагнозу. Додаткові методи обстеження хворих, їх доцільність і необхідність, інтерпретація отриманих результатів. Визначення лікувальної тактики, принципи призначення етіотропного, патогенетичного і симптоматичного лікування. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень робота біля ліжка хворого. Застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів) з подальшим обговоренням.

### **Тема 2. Синдром грижового випинання. Неускладнені грижі передньої стінки.**

Пр2 "Синдром грижового випинання. Неускладнені грижі передньої черевної стінки" (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості черевної стінки. Грижі живота. Складові грижі. Класифікація гриж черевної стінки, їх хірургічна анатомія, етіологія, патогенез, клініка. Діагностика і диференційна діагностика, лікування хворих на грижі різних локалізацій. Способи і техніка операцій. Профілактика. Дії лікаря загальної практики при наявності у хворого грижі. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільму про основні види герніопластик) з подальшим обговоренням. Рольові ігри. За можливістю робота біля ліжка хворого. у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

### **Тема 3. Синдром грижового випинання. Ускладнення гриж передньої стінки.**

Пр3 "Синдром грижового випинання. Ускладнення гриж передньої черевної стінки" (денна)

Ускладнення гриж (копростаз, невправність, защемлення, запалення): визначення, причини, механізм розвитку. Клініка, діагностика та диференціальна діагностика. Особливості оперативних втручань. Тактика лікаря при самостійному вправленні защемленої грижі. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з прикладами оперування ускладнень гриж) з подальшим обговоренням. Рольові ігри. За можливістю робота біля ліжка хворого. у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

#### **Тема 4. Гострий запальний абдомінальний синдром.**

Лк1 "Гострий апендицит. Гострий перитоніт." (денна)

Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності обмежень - в режимі on-line)

#### **Тема 5. Гострий запальний абдомінальний синдром.**

Пр4 "Гострий апендицит: діагностика, диференційна діагностика. Лікування апендициту: тактика, види і техніка апендектомії. Особливості ведення післяопераційного періоду." (денна)

Гострий апендицит: етіологія, патогенез, діагностика, диференційна діагностика. Лікування апендициту з позиції доказової медицини: тактика, види і техніка апендектомії. Особливості ведення післяопераційного періоду. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних задач, роботу в симуляційному центрі (відпрацювання методики лапароскопічної апендектомії), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення інструментальних і функціональних методів обстеження) з подальшим обговоренням. За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

#### **Тема 6. Гострий запальний абдомінальний синдром.**

Пр5 "Ускладнення гострого апендициту та апендектомії: апендикулярний інфільтрат, апендикулярний абсцес, пілефлебіт. Етіологія, патогенез, патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Лікувальна тактика." (денна)

Ускладнення гострого апендициту та апендектомії: апендикулярний інфільтрат, апендикулярний абсцес, пілефлебіт. Етіологія, патогенез, патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Лікувальна тактика з позиції доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів щодо методик корекції ускладнень) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної теми передбачається робота біля ліжка хворого у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Трактовка результатів лабораторних та інструментальних методів обстеження, складання плану лікування

#### **Тема 7. Гострий запальний абдомінальний синдром.**

Лк2 "Гострий холецистит. Гострий панкреатит." (денна)

Гострий холецистит. Гострий панкреатит. Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності обмежень - в режимі on-line)

### **Тема 8. Гострий запальний абдомінальний синдром.**

Пр6 "Гострий холецистит: діагностика, диференційна діагностика, лікувальна тактика. Консервативне та хірургічне лікування, види операцій, їх техніка. Роль мініінвазивних методів діагностики та лікування." (денна)

Гострий холецистит: діагностика, диференційна діагностика, лікувальна тактика. Консервативне та хірургічне лікування, види операцій, їх техніка. Роль мініінвазивних методів діагностики та лікування. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних задач, роботу в симуляційному центрі (відпрацювання методики лапароскопічної холецистектомії), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення інструментальних і функціональних методів обстеження) з подальшим обговоренням. За відсутності карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

### **Тема 9. Гострий запальний абдомінальний синдром.**

Пр7 "Ускладнення гострого холециститу та холецистектомії. Інтраопераційні пошкодження позапечінкових жовчних шляхів, судин, органів черевної порожнини. Клінічна симптоматика, діагностика та хірургічна тактика. Лікування." (денна)

Ускладнення гострого холециститу та холецистектомії. Інтраопераційні пошкодження позапечінкових жовчних шляхів, судин, органів черевної порожнини. Клінічна симптоматика, діагностика та хірургічна тактика. Лікування з позиції доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методиками функціонального та інструментального дослідження жовчовидільної системи ( холангіографія, УЗД, КТ) з подальшим обговоренням. Трактування отриманих даних дослідження функції жовчовиділення у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом), складання плану лікування основного захворювання

### **Тема 10. Гострий запальний абдомінальний синдром.**

Пр8 "Анатомо-фізіологічні особливості підшлункової залози. Гострий панкреатит. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка." (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості підшлункової залози. Гострий панкреатит. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка. При вивчення даної теми застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики визначення клінічних симптомів гострого панкреатиту) з подальшим обговоренням. Також передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень робота біля ліжка хворого.

### **Тема 11. Гострий запальний абдомінальний синдром.**

Пр9 "Діагностика гострого панкреатиту: лабораторні та інструментальні методи. Диференційна діагностика гострого панкреатиту. Лікування. Техніка оперативних втручань, роль мініінвазивних методів." (денна)

Діагностика гострого панкреатиту: лабораторні та інструментальні методи. Диференційна діагностика гострого панкреатиту. Лікувальна тактика з позиції доказової медицини. Консервативне та хірургічне лікування, види операцій, їх техніка. Роль мініінвазивних методів діагностики та лікування. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних задач, роботу в симуляційному центрі (відпрацювання методик лапароцентезу та лапароскопії), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення інструментальних і функціональних методів обстеження) з подальшим обговоренням. За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

### **Тема 12. Гострий запальний абдомінальний синдром.**

Пр10 "Ускладнення гострого панкреатиту (панкреонекроз, абсцес залози, перитоніт). Клініка, діагностика, хірургічна тактика і лікування. Техніка оперативних втручань, роль мініінвазивних методів." (денна)

Ускладнення гострого панкреатиту (панкреонекроз, абсцес залози, перитоніт). Клініка, діагностика, хірургічна тактика і лікування з позиції доказової медицини. Техніка оперативних втручань, роль мініінвазивних методів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методиками доступів до залози, методів дренування клітковинних просторів)

### **Тема 13. Шлунково-кишкові кровотечі.**

Пр11 "Шлунково-кишкова кровотеча, як ускладнення захворювань шлунку і 12-п кишки. Причини, патогенез, класифікація, клініка. Лабораторні та інструментальні методи діагностики, ендоскопічна класифікація. Диференційна діагностика ШКК." (денна)

Шлунково-кишкова кровотеча, як ускладнення захворювань шлунку і 12-п кишки. Причини, патогенез, класифікація, клініка. Лабораторні та інструментальні методи діагностики, ендоскопічна класифікація. Диференційна діагностика ШКК. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних задач, роботу в симуляційному центрі ( проведення на манекені ЕФГДС, зондування шлунка), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення інструментальних і функціональних методів обстеження) з подальшим обговоренням. За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

### **Тема 14. Шлунково-кишкові кровотечі**

Пр12 "Лікувальна тактика при ШКК: допомога на догоспітальному етапі, лікування у стаціонарі, показання до вибору консервативного лікування, ендоскопічних методів гемостазу, оперативного втручання. Методи хірургічного лікування, їх техніка." (денна)

Допомога на догоспітальному етапі, лікування у стаціонарі, показання до вибору консервативного лікування з позиції доказової медицини, ендоскопічних методів гемостазу, оперативного втручання. Методи хірургічного лікування, їх техніка. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методиками ендоскопічного гемостазу) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної системи передбачаються рольові ігри під час складання плану лікування основного захворювання та надання невідкладної допомоги

### **Тема 15. Шлунково-кишкові кровотечі.**

Пр13 "Гостра та хронічна кровотеча з нижнього відділу ШКТ. Причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика. Диференційна діагностика кровотечі з верхнього і нижнього відділу ШКТ. Лікувальна тактика, допомога на догоспітальному етапі, лікування." (денна)

Причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика кровотечі з тонкої та товстої кишки. Диференційна діагностика кровотечі з верхнього і нижнього відділу ШКТ. Лікувальна тактика, допомога на догоспітальному етапі, лікування у стаціонарі. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з демонстрацією клінічних проявів основних захворювань та синдромів) з подальшим обговоренням. Складання плану обстеження та лікування.

### **Тема 16. Непрохідність кишок.**

Лк3 "Гостра непрохідність тонкої та товстої кишок." (денна)

Викладання проводиться у вигляді мультимедійних лекцій (при наявності обмежень - в режимі on-line)

### **Тема 17. Непрохідність кишок.**

Пр14 "Сучасна лікувально-діагностична тактика при механічній кишковій непрохідності" (денна)

Сучасна лікувально-діагностична тактика при ГНК. Особливості обстеження хворого, методи. Диференційна діагностика. Лікування хворих на ГНК з позиції доказової медицини: передопераційна підготовка, принципи оперативних втручань, інтубація тонкої та товстої кишки: види, техніка. Особливості ведення післяопераційного періоду. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних задач, роботу в симуляційному центрі (перегляд рентгенограм), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення інструментальних і функціональних методів обстеження) з подальшим обговоренням. За відсутності карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

### **Тема 18. Непрохідність кишок.**

Пр15 "Гостра динамічна непрохідність кишок" (денна)

Хвороба Гіршпрунга-Фаволлі, токсичні отруєння, запальні захворювання у черевній порожнині, як причина ГНК, патогенез. Класифікація. Клінічна картина відповідно до причини та стадії. Діагностика, диференційна діагностика. Лікувальна тактика при динамічній ГНК, принципи оперативних втручань, обґрунтування різних видів декомпресії кишечника. Особливості консервативної терапії. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з демонстрацією клінічних проявів основних захворювань та синдромів) з подальшим обговоренням. Ознайомлення з фізіотерапевтичними методами лікування ГДКН

### **Тема 19. Перфорація порожнистого органу, перитоніт.**

Пр16 "Гострий перитоніт. Етіологія, патогенез, класифікація. Клініка" (денна)

Анатомо-фізіологічні особливості очеревини. Гострий перитоніт. Етіологія, патогенез, класифікація. Клініка місцевого та розпоширеного гострого перитоніту. Діагностика, диференційна діагностика. Застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики визначення клінічних симптомів гострого перитоніту) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольові ігри, удосконалення опанування навичками пальпації, перкусії та аускультатії при роботі біля ліжка хворого у профільному відділенні (на відсутності карантинних обмежень), складання плану обстеження із подальшим трактуванням отриманих результатів УЗД та рентгенографії.

### **Тема 20. Перфорація порожнистого органу, перитоніт.**

Пр17 "Лікувальна тактика при гострому перитоніті" (денна)

Лікувальна тактика при гострому місцевому і розпоширеному перитоніті з позиції доказової медицини. Особливості передопераційної підготовки: корекція водно-електролітних порушень і білкового обміну, дезінтоксикація. Нутритивна терапія: парентеральна та рання ентеральна. Хірургічне лікування, метод програмованої релaparотомії, санації та лапаростомії. Показання та способи інтубації тонкої кишки. Робота в симуляційному центрі (опанування методик відкритого, напіввідкритого та закритого ведення післяопераційного періоду пацієнтів з перитонітом, опанування методик лапаростомії та ушивання серединної лапаротомної рани

### **Тема 21. Перфорація порожнистого органу, перитоніт.**

Пр18 "Перфоративна гастродуоденальна виразка. Етіологія, патогенез, класифікація. Клініка" (денна)

Перфоративна гастродуоденальна виразка. Етіологія, патогенез, класифікація. Клініка типової та атипової перфоративної гастродуоденальної виразки. Діагностика та диференційна діагностика. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, розв'язування ситуаційних задач, роботу в симуляційному центрі (робота з шкалами тяжкості перитонту, виконання лапароцентезу та лапароскопії на муляжах), застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з методики проведення інструментальних і функціональних методів обстеження) з подальшим обговоренням. За відсутністю карантинних обмежень робота у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом).

### **Тема 22. Перфорація порожнистого органу, перитоніт.**



Пр19 "Лікувальна тактика при перфоративній гастродуоденальній виразці" (денна)

Лікувальна тактика при перфоративній гастродуоденальній виразці. Підготовка хворого до операції. Способи й техніка виконання оперативних втручань. Консервативна терапія у післяопераційному періоді. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольові ігри, за відсутністю карантинних обмежень робота біля ліжка хворого у профільних відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Складання плану лікування хворого з позиції доказової медицини.

### **Тема 23. Синдром гострого болю в прямій кишці та перианальній ділянці.**

Пр20 "Гострий геморой та гостра анальна тріщина" (денна)

Синдром гострого болю в прямій кишці. Гострий геморой та гостра анальна тріщина: причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, можливі ускладнення, профілактика. Дії лікаря загальної практики при наявності у пацієнта гострого геморою та анальної тріщини. Запалення епітеліальних куприкових ходів і кіста куприка: причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, можливі ускладнення. Дії лікаря загальної практики при наявності у пацієнта об'ємних утворень і болю в перианальній ділянці. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, рольові ігри. Робота у симуляційному центрі (на манекені для ректального дослідження) та профільних відділеннях лікувального закладу (проведення та трактування отриманих даних аноскопії, ректоскопії, ультразвукового обстеження (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом)

### **Тема 24. Синдром гострого болю в прямій кишці та перианальній ділянці.**

Пр21 "Гострий парапроктит" (денна)

Гострий парапроктит: причини, патогенез, патоморфологія, класифікація, клініка, діагностика. Лікувальна тактика, способи і техніка розкриття нагнійних процесів, можливі ускладнення, післяопераційне лікування. Профілактика парапроктиту. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, рольові ігри. Робота у симуляційному центрі (на манекені для ректального дослідження) та профільних відділеннях лікувального закладу (проведення та трактування отриманих даних аноскопії, ректоскопії, ультразвукового обстеження (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом)

### **Тема 25. Синдром випадання прямої кишки.**

Пр22 "Випадання прямої кишки" (денна)

Випадання прямої кишки: причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікувальна тактика. Види операцій, техніка. Дії лікаря загальної практики при наявності у пацієнта випадання прямої кишки. Хронічний геморою: причини, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікувальна тактика, Види операцій, техніка. Ускладнення хронічного геморою, їх рання діагностика і лікування. Профілактика геморою. Дії лікаря загальної практики при наявності у пацієнта хронічного геморою. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, рольові ігри. Робота у симуляційному центрі (на манекені для ректального дослідження) та профільних відділеннях лікувального закладу (проведення та трактування отриманих даних аноскопії, ректоскопії, ультразвукового обстеження (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом)

**Тема 26. Діарейно-запальний синдром товстої кишки**

Пр23 "Неспецифічний виразковий коліт" (денна)

Неспецифічний виразковий коліт: причини, патогенез, патоморфологія, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, консервативне та оперативне лікування. Нові технології хірургічного лікування хвороб товстої кишки. Ускладнення НВК, їх профілактика і лікування з позиції доказової медицини. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, при відсутності карантинних обмежень робота біля ліжка хворого. Застосуванням віртуальної симуляції (перегляд фільмів) з подальшим обговоренням.

**Тема 27. Діарейно-запальний синдром товстої кишки.**

Пр24 "Дивертикули та дивертикульоз товстої кишки" (денна)

Причини, патогенез, патоморфологія, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, консервативне та оперативне лікування. Нові технології хірургічного лікування хвороб товстої кишки. Ускладнення дивертикулів товстої кишки, їх профілактика і лікування. Дії лікаря загальної практики при наявності у пацієнта дивертикулів у товстій кишці. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з демонстрацією клінічних проявів основних захворювань та синдромів) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольові ігри, удосконалення опанування навичками пальпації, перкусії та аускультатії при роботі біля ліжка хворого у профільному відділенні (на відсутності карантинних обмежень), складання плану обстеження та лікування з позиції доказової медицини.

**Тема 28. Діарейно-запальний синдром товстої кишки.**

Пр25 "Хвороба Крона" (денна)

Хвороба Крона: визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клініка, лабораторні та інструментальні методи обстеження хворих, диференційна діагностика, лікувальна тактика. Методи консервативного і хірургічного лікування хворих, профілактика ускладнень. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосування віртуальної симуляції (перегляд фільмів з демонстрацією клінічних проявів основних захворювань та синдромів) з подальшим обговоренням. Крім того, при вивченні даної теми передбачаються рольові ігри, удосконалення опанування навичками пальпації, перкусії та аускультації при роботі біля ліжка хворого у профільному відділенні (на відсутності карантинних обмежень), складання плану обстеження та лікування з урахуванням ускладнень з позиції доказової медицини

**Тема 29. Діарейно-запальний синдром товстої кишки.**

Пр26 "Рак, поліпи та поліпоз товстої кишки" (денна)

Причини, клінічні прояви, лабораторні та інструментальні методи обстеження хворих, диференційна діагностика, лікувальна тактика з позиції доказової медицини. Ускладнення, їх профілактика та лікування. Дії лікаря загальної практики при підозрі чи наявності у пацієнта новоутворень у товстій кишці. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, трактування отриманих даних лабораторних досліджень, ендоскопічного дослідження, рентгенологічного та ультразвукового обстеження товстої кишки у відділеннях лікувального закладу (згідно угоди про співробітництво між лікувальним закладом та університетом). Робота біля ліжка хворого

**Тема 30. Курація хворих.**

Пр27 "Курація хворих" (денна)

Курація хворих для написання історії хвороби. Захист історії хвороби Навчальна історія хвороби, що базується на клінічній курації хворих з оформленням даних обстеження та додаткових методів дослідження, з метою встановлення та обґрунтування діагнозу і призначення схеми лікування з позиції доказової медицини.

## 9. Стратегія викладання та навчання

### 9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Кейс-орієнтоване навчання
МН3	Практикоорієнтоване навчання
МН4	Самостійне навчання
МН5	Проблемне навчання

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання, які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчого мислення. Практичні заняття дозволяють здобувачам планувати схему обстеження хворого та інтерпретувати результати досліджень, діагностувати та надавати екстрену допомогу при невідкладних станах. Тестові завдання дозволяють перевірити знання та акцентувати увагу

на ключових питаннях. Виконання ситуаційних завдань дозволить аналізувати тактику обстеження хворих, складати план лікування, формувати групи ризику. Відпрацювання практичних навичок дозволяють установити рівень знань та акцентувати увагу на ключових питаннях. Самостійне навчання сприятиме підготовці до практичних занять, а також робота у невеликих групах для підготовки презентацій, що будуть представлені іншим групам, а потім проаналізовані та обговорені.

Набуття студентами soft skills здійснюється протягом усього періоду вивчення дисципліни. Здатність до аналітичного та критичного мислення, роботі в команді, наполегливість формується під час практико- та кейс-орієнтованого навчання, знання та розуміння предметної області здобувається протягом лекцій, самонавчання. Електронне навчання стимулює здатність до використання інформаційних технологій. навчання на основі досліджень спонукає до розвитку визначеності та наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

## 9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка до практичних занять, робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелам
НД2	Інтерактивні лекції, перегляд навчальних фільмів, електронне навчання у системах (Zoom, MIX.sumdu.edu.ua)
НД3	Розбір клінічних кейсів; інтерпретація лабораторних (клінічний аналіз крові, сечі, біохімічний аналіз крові, імунологічні дослідження тощо) та інструментальних (ЕКГ, ЕхоКГ, ЕФГДС, УЗД, КТ, рентгенографія, спірографія тощо) методів обстеження
НД4	Практична робота з пацієнтом у профільних відділеннях лікарні, відпрацювання практичних навичок в симуляційному центрі
НД5	Написання та захист історії хвороби

## 10. Методи та критерії оцінювання

### 10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

### 10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок

<p>МФО1 Консультування викладача під час написання історії хвороби</p>	<p>Передбачений захист історії хвороби, коли здобувач має надати відповіді на питання щодо хворого, курацію якого він проводив, причин та провокуючих факторів захворювання, сучасних методів діагностики та лікування.</p>	<p>Написання протягом циклу, захист - відповідно до календарно-тематичного плану</p>	<p>Консультування викладача під час написання історії хвороби з усними коментарями.</p>
<p>МФО2 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань</p>	<p>У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Консультування здобувачів в роботі з і стандартизованим пацієнтом, пряме та непряме спостереження спостереження за роботою здобувачів "біля ліжка" хворого.</p>
<p>МФО3 Тести (автоматизовані тести) для самоконтролю</p>	<p>Тестування дозволяє перевірити засвоєння навчального матеріалу із кожної тематики.</p>	<p>Протягом всього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Здобувач має надати 60% правильних відповідей, що є допуском до практичного заняття</p>
<p>МФО4 Розв'язування клінічних кейсів</p>	<p>Кейс-метод дозволяє розкрити та сформулювати необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності здобувачів, формує клінічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об'ємом інформації.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Оцінка здібності здобувача до клінічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>

МФО5 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Надає можливість виявити стан набутого здобувачем досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначати оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів
---------------------------------------------------------------------	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

### 10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Підсумковий контроль: екзамен	Складання практично-орієнтованого іспиту. До складання іспиту допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни, склали практичні навички та підсумкове комп'ютерне тестування, захистили історію хвороби.	Відповідно до розкладу	Здобувач може отримати 80 балів за іспит. Мінімальна кількість балів, яку має отримати здобувач -48 балів
МСО2 Оцінювання написання та захисту історії хвороб	Написання історії хвороби передбачає демонстрацію вміння працювати з хворим, закріплення практичних навичок фізикального обстеження пацієнта, аналізу медичної документації, встановлення клінічного діагнозу з елементами диференційної діагностики, призначення лікування. Здобувач має надати відповіді на питання щодо хворого, курацію якого він проводив, причин та провокуючих факторів захворювання, сучасних методів діагностики та лікування.	Відповідно до календарно-тематичного плану	Здобувач може отримати максимально 10 балів (5 балів нараховується за написання, 5 балів за захист).
МСО3 Завдання для оцінювання рівня теоретичної підготовки	Вирішення тестових завдань що включають питання для контролю рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно тематичного плану змістовного модулю	Останнє практичне заняття змістовного модулю	Студент має надати 60% правильних відповідей

МСО4 Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	Включає в себе усне опитування, інтерпретацію лабораторних та інструментальних методів обстеження, об'єктивне структуроване клінічне обстеження пацієнта, вирішення клінічних індивідуальних та групових кейсів	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті
МСО5 Підсумкове тестування	Тестування дозволяє перевірити результати навчання протягом циклу та визначити рівень знань по завершенню дисципліни.	Підсумкове комп'ютерне тестування по завершенню курсу	Є допуском до складання іспиту
МСО6 Оцінювання виконання практичних навичок та маніпуляцій	Комплексне відпрацювання практичної складової програм навчальних дисциплін у безпечному для здобувачів освіти симуляційному середовищі.	На останньому занятті з дисципліну студент має успішно скласти перелік практичних навичок	Є допуском до складання іспиту

#### Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
<b>Перший семестр вивчення</b>	<b>200 балів</b>	
МСО1. Підсумковий контроль: екзамен	<b>80</b>	
Відповідь на теоретичні питання та на питання практичної підготовки	80	Ні
МСО2. Оцінювання написання та захисту історії хвороб	<b>10</b>	
Відповіді на питання щодо причин та провокуючих факторів захворювання, сучасних методів діагностики та лікування.	10	Ні
МСО3. Завдання для оцінювання рівня теоретичної підготовки	<b>20</b>	
Тестові питання для контролю рівня теоретичної підготовки, виконання самостійної роботи згідно тематичного плану змістовного модуля (2x10)	20	Ні
МСО4. Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	<b>60</b>	
Усне опитування, інтерпретація лабораторних та інструментальних методів обстеження, об'єктивне структуроване клінічне обстеження пацієнта, вирішення клінічних індивідуальних та групових кейсів, поточне тестування (30x2)	60	Ні
МСО5. Підсумкове тестування	<b>10</b>	

	Комп'ютерне тестування за тематикою дисципліни	10	Ні
МСО6. Оцінювання виконання практичних навичок та маніпуляцій		<b>20</b>	
	Демонстрація навичок обстеження хворого, інтерпретації даних додаткового обстеження, виконання маніпуляцій	20	Ні

При засвоєнні матеріалів дисципліни здобувачу за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності здобувача. Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 60. Кількість балів здобувача вираховується за формулою: 60 помножити на середнє арифметичне та поділити на 5. За написання історії хвороби присвоюються такі бали: «5» - 5 балів, «4» - 4 бали, «3» - 3 бали, «2» - 0 балів. Захист історії хвороби: «5» - 5 балів, «4» - 4 бали, «3» - 3 бали, «2» - 0 балів. Загалом за історію хвороби здобувач максимально може отримати 10 бали, мінімально необхідний бал - 6. За діагностичне тестування студент отримує максимально 10 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен отримати здобувач - 6 балів. Обов'язковою умовою допуску до іспиту є успішне виконання переліку практичних навичок на останньому занятті з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач - 20 балів, мінімальна - 12 балів. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність здобувача - 120. Здобувач допускається до іспиту за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів. Практико-орієнтований іспит проводиться відповідно до розкладу в період сесії. Екзаменаційні білети містять 2 теоретичні запитання з різноманітної тематики та охоплюють усі розділи навчальної дисципліни (15 балів кожний), 1 клінічну задачу (20 балів), 5 питань з визначення клінічних симптомів (5 балів кожний) та інтерпретацію рентгенограми (5 балів). Іспит зараховується здобувачу, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального дослідницького проєкту ( захист студентської наукової роботи 10 балів, виступ на конференції, стендова доповідь на конференції, тези доповідей - 5 балів). Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів.

## 11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

### 11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН2	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН4	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)
ЗН5	Симуляційний центр
ЗН6	КНП СМР "Клінічна лікарня №5"



ЗН7	Бібліотечні фонди, архів рентгенограм, спірограм, електрокардіограм, комп'ютерних томограм, результатів лабораторних методів обстеження
ЗН8	Медичне обладнання (апарат УЗ діагностики, електрокардіограф, фіброгастродуоденоскоп, тонометр, фонендоскоп, лапароскопічна стойка та ін.)

## 11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення


<b>Основна література</b>	
1	Хірургія : підручник / Я. С. Березницький, О. В. Білов, Л. С. Білянський та ін.] ; за ред. Я. С. Березницького. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 528 с.
2	Хірургія [Текст] : підручник / Д. М. Афонін, С. І. Баранник, Б. В. Гузенко та ін. ; за заг. ред. С. В. Малика. — Вінниця : Нова Книга, 2020. — 440 с.
3	Клінічна анатомія та оперативна хірургія [Текст] : підручник. Т.1 / В. І. Півторак, О. Б. Кобзар, С. М. Білаш та ін. ; за ред.: В. І. Півторака, О. Б. Кобзаря. — Вінниця : Нова Книга, 2021. — 568 с.
4	Хірургія природженої непрохідності тонкої кишки у новонароджених дітей [Текст] : монографія / О. К. Слепов, М. Ю. Мигур. — Київ : БАРМИ, 2021. — 256 с.
5	Даценко, Б. М. Дивертикулярная болезнь ободочной кишки [Текст] : монографія / Б. М. Даценко, А. Б. Даценко. — Харьков : Новое слово, 2020. — 88 с.
<b>Допоміжна література</b>	
1	General Surgery [Текст] = Загальна хірургія : textbook / V. P. Andriushenko, Ya. S. Bereznitsky, A. V. Verba etc. — 2th ed. — Vinnytsia : Nova Knyha, 2020. — 328 p. + Гриф МОЗ.
2	Korenkov, O. V. Methodical instructions for practical lessons on the topic "Clinical Anatomy and Operative Surgery of the Abdomen and Pelvis" on the discipline "Clinical Anatomy and Operative Surgery" [Текст] : for students of speciality 222 "Medicine" full-time form of education / O. V. Korenkov, G. F. Tkach. — Sumy : Sumy State University, 2020. — 149 p.
3	Лукавенко, І.М. Методичні вказівки до практичних занять із теми "Грижі живота" з курсу "Хірургія" [Електронний ресурс] : для студ. спец. 222 "Медицина" денної форми навчання / Лукавенко І.М. — Електронне видання каф. хірургії, ортопедії та фтизіатрії. — Суми : СумДУ, 2020. — 48 с.
4	Литвиненко, О. М. Вибрані питання онкології у хірургії [Електронний ресурс] : конспект лекцій / О. М. Литвиненко. — Суми : СумДУ, 2021. — 147 с.
5	Methodological instructions on the topic "Conservative treatment of acute pancreatitis" on the discipline "Surgery" [Електронний ресурс] : for the 4–6th academic year stud. of spec. 222 "Medicine" daytime education / I. D. Duzhyi, O. L. Sytnik, H. I. Pyatikop, S. M. Kobyletskyi. — Sumy : Sumy State University, 2022. — 13 p.

6	Мелеховець, Ю. В. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів при підготовці до практичних занять з курсу "Хірургія". Модуль 1. "Невідкладні хірургічні захворювання органів черевної порожнини" [Електронний ресурс] : для магістрів спец. 222 "Медицина" денної форми навчання / Ю. В. Мелеховець. — Суми : СумДУ, 2022. — 106 с.
---	---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

## ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>денна форма навчання</b>												
Модуль 1. Невідкладні хірургічні захворювання органів черевної порожнини												
1	Контроль залишкового рівня знань із I – III курсів. Принципи розпізнавання захворювань та формування попереднього діагнозу.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
2	Синдром грижового випинання. Неускладнені грижі передньої стінки.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
3	Синдром грижового випинання. Ускладнення гриж передньої стінки.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
4	Гострий запальний абдомінальний синдром.	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
5	Гострий запальний абдомінальний синдром.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
6	Гострий запальний абдомінальний синдром.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
7	Гострий запальний абдомінальний синдром.	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
8	Гострий запальний абдомінальний синдром.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
9	Гострий запальний абдомінальний синдром.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
10	Гострий запальний абдомінальний синдром.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
11	Гострий запальний абдомінальний синдром.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
12	Гострий запальний абдомінальний синдром.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
13	Шлунково-кишкові кровотечі.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
14	Шлунково-кишкові кровотечі	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
15	Шлунково-кишкові кровотечі.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
16	Непрохідність кишок.	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
17	Непрохідність кишок.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
18	Непрохідність кишок.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
19	Перфорація порожнистого органу, перитоніт.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
20	Перфорація порожнистого органу, перитоніт.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
21	Перфорація порожнистого органу, перитоніт.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
22	Перфорація порожнистого органу, перитоніт.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
Модуль 2. Невідкладні хірургічні захворювання ободової та прямої кишки та перианальної ділянки												
1	Синдром гострого болу в прямій кишці та перианальній ділянці.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
2	Синдром гострого болу в прямій кишці та перианальній ділянці.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
3	Синдром випадання прямої кишки.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
4	Діарейно-запальний синдром товстої кишки	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
5	Діарейно-запальний синдром товстої кишки.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
6	Діарейно-запальний синдром товстої кишки.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
7	Діарейно-запальний синдром товстої кишки.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
8	Курація хворих.	2.5	2	0	2	0	0.5	0	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												
1	екзамен	30	0	0	0	0	30	0	0	0	30	0
Індивідуальні завдання												
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>90</i>	<i>60</i>	<i>6</i>	<i>54</i>	<i>0</i>	<i>30</i>	<i>1.5</i>	<i>13.5</i>	<i>0</i>	<i>30</i>	<i>0</i>

	<p style="text-align: center;"><b>РЕГЛАМЕНТ ДИСЦИПЛІНИ</b> <b>«Хірургія»</b></p> <p><b>Ступінь вищої освіти</b> Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-ЕНЕА – другий цикл  <b>Спеціальність: освітня програма 228</b> Педіатрія: Педіатрія  <b>Рік навчання</b> 2024  <b>Тривалість</b> один семестр  <b>Форма навчання</b> денна  <b>Мова викладання</b> українська</p>
<b>Викладач(і)</b>	Ситнік Олександр Леонідович, Дужий Ігор Дмитрович
<b>Контактна інформація викладача</b>	Ситнік Олександр Леонідович a.sytnik@med.sumdu.edu.ua
<b>Час та місце проведення консультацій</b>	Відпрацювання та консультації проводяться щосереди з 14-00 до 16-00 згідно графіка на базі кафедри (КНП СМР "Клінічна лікарня №5").
<b>Посилання на освітні платформи для онлайн занять</b>	<a href="https://elearning.sumdu.edu.ua/free_content/lectured:fffb74b06d285f6dbad33f6c602f2c7ad62799cd/20210929085008//index.html">https://elearning.sumdu.edu.ua/free_content/lectured:fffb74b06d285f6dbad33f6c602f2c7ad62799cd/20210929085008//index.html</a> <a href="https://elearning.sumdu.edu.ua/free_content/lectured:cf6f0a09ab4ba4701da457ca73d22d11cf007541/20150301082805//91414/index.html">https://elearning.sumdu.edu.ua/free_content/lectured:cf6f0a09ab4ba4701da457ca73d22d11cf007541/20150301082805//91414/index.html</a>
<b>Посилання на силабус в каталозі курсів</b>	<a href="https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/course/d37888935e44216c353dfa6eb04ebff73790698">https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/course/d37888935e44216c353dfa6eb04ebff73790698</a>
<b>Засоби зворотного зв'язку із групою щодо отримання та опрацювання виданих матеріалів</b>	особистий кабінет, МІХ СумДУ, група у Viber

## ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### Політика щодо академічної доброчесності

Всі роботи, визначені регламентом, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час виконання письмового модульного або підсумкового контролю списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування. Всі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету.

У разі, якщо викладачем виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни, викладач має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання на практичному занятті;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового домашнього завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати обов'язкове домашнє завдання без надання права його перероблення;
- призначити перескладання письмового модульного або підсумкового контролю із зниженням

підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;  
- відмовити в перескладанні письмового модульного або підсумкового контролю.

### **Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань навчальної дисципліни**

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Tome тощо) оголошується викладачем на початку курсу.

Заборонено використовувати інструменти штучного інтелекту для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

### **Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу**

При використанні здобувачами освіти матеріалів з джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни, вони обов'язково мають дотримуватись умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

### **Політика щодо відвідування**

Студент повинен відвідати усі практичні заняття та не менше 60% лекцій. До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відпрацювали всі пропущені практичні заняття та 60 % лекцій до встановленого терміну. Відпрацювання лекцій проводиться шляхом написання реферату з теми пропущеної лекції (рукописний варіант, не менше 10 сторінок) та захисту реферату викладачеві, який читав лекцію, або завідувачу кафедри.

### **Політика щодо дедлайнів та перескладання**

У випадку незадовільного результату здобувач має право двічі перескласти семестровий екзамен – перший раз екзаменатору, призначеному завідувачем кафедри, другий – комісії, яка створюється деканатом. Перескладання екзамену здійснюється за окремим графіком, який затверджується деканатом. Здобувачі, які не з'явилися на екзамен без поважної причини, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку. Відмова здобувача виконувати екзаменаційне завдання атестується як незадовільна відповідь. Здобувач має право одержати пояснення щодо отриманої оцінки.

### **Політика щодо оскарження результатів оцінювання**

Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання з модульних та семестрових атестацій. Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня. За розпорядженням директора створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.

## **Критерії оцінювання**

### **Політика оцінювання**

При засвоєнні матеріалів дисципліни здобувачу за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 60. Кількість балів здобувача вираховується за формулою: 60 помножити на середнє арифметичне та поділити на 5. За написання історії хвороби присвоюються такі бали: «5» - 5 балів, «4» - 4 бали, «3» - 3 бали, «2» - 0 балів. Захист історії хвороби: «5» - 5 балів, «4» - 4 бали, «3» - 3 бали, «2» - 0 балів. Загалом за історію хвороби студент максимально може отримати 10 балів, мінімально необхідний бал 6. За діагностичне тестування студент отримує максимально 10 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен отримати студент - 6 балів. Обов'язковою умовою допуску до іспиту є успішне виконання переліку практичних навичок на останньому занятті з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку може отримати

студент - 20 балів, мінімальна - 12 балів. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 120. Студент допускається до іспиту за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів. Практико-орієнтований Іспит проводиться відповідно до розкладу в період сесії. Екзаменаційні білети містять 2 теоретичні запитання з різноманітної тематики та охоплюють усі розділи навчальної дисципліни (15 балів кожний), 1 клінічну задачу (20 балів), 5 питань з визначення клінічних симптомів (5 балів кожний) та інтерпретацію рентгенограми (5 балів). Іспит зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального дослідницького проєкту ( захист студентської наукової робота 10 балів, виступ на конференції, стендова доповідь на конференції, тези доповідей - 5 балів). Загаль